

عوامل پایداری موثر بر مدل های حسابداری کسب و کار سیستم های سرویس تولید (PSS)

مهدی ناظمی اردکانی^۱، محمد سعید جنتی^۲

چکیده

یک تغییر اساسی در نحوه اداره و هدایت کسب و کارها یک عامل ضروری برای افزایش پایداری شرکت در سطح یک شرکت یا صنعت خاص محدود نمی شود و می توان آن را به کل جامعه تعمیم داد. در این مقاله به اهمیت توسعه و اجرای پایداری سیستم سرویس تولید^۳ (S-PSS) مدل های حسابداری کسب و کار پرداخته می شود. یک مدل کسب کار S-PSS، یک رویکرد نوینی برای دستیابی به ابعاد پایداری است که از طریق استفاده منابع کارآ و مادیت زدایی^۴، این نوع مدل پایداری کسب و کار منجر به در نظر گرفتن جنبه های محیطی و اجتماعی در استراتژی ها، اهداف و فرآیند های کسب و کار به عنوان مزیت رقابتی می شود. به هر حال، بسیاری از مطالعات بر رفتار مدل های کسب و کار PSS در روابط پایداری آنها در نظر گرفته نمی شد. به علاوه، مطالعه و اجرای PSS به منظور کسب منافع در سه بعد پایداری (اقتصادی، اجتماعی، محیط زیست) می پردازد. با این وجود، مدل های کسب و کار PSS می تواند اثر منفی بر محیط زیست داشته باشند در حالی که منفعت اقتصادی خود را حفظ کرده باشد. بسیاری از تناقضات و عدم همبستگی ها مانع از رشد مدل های کسب و کار برای پشتیبانی منافع اقتصادی پایدار شرکت ها اتخاذ آن نشده است. این مقاله با هدف شناسایی عواملی که در ساختار مدل های کسب و کار PSS برای تحقق بهینه ابعاد پایداری است، اهمیت پایداری کسب و کار در شرایط رقابتی امروز بر کسی پوشیده نیست ارائه مدلی که علاوه بر تحقق اهداف حسابداری و مدیریتی جهت پایداری کسب و کار به اهداف محیط زیستی و اجتماعی ذینفعان بسیار حائز اهمیت است.

کلید واژه: پایداری کسب و کار، سیستم سرویس تولید (PSS)، تحولات نوین در حسابداری

مقدمه

واژه پایداری که بیشتر برای اقتصاد در سطح کلان برای یک جامعه و کشور استفاده می شود اما امروز شرکت های بزرگ و بین المللی نقش مهم و تاثیر گذاری در اقتصاد یک کشور و حتی جهان ایفا می کند، قطعاً عدم توجه به پایداری یک کسب و کار به پایداری جامعه و اقتصاد تقریباً نامحدود است.

در پاسخ به تقاضاهای روز افزون، ناشی از افزایش جو رقابتی در بازارهای ملی و بین المللی، سازمان ها در تمام دنیا با استفاده از روش های بهبود می کوشند تولید کالا یا خدمات خود را ارتقا دهند. بر این اساس برنامه ها و اقدامات بهبود فرآیند، در حوزه بهبود مستمر، مهم ترین ابزار مدیریت برای توسعه عملکرد عملیات و در نهایت حرکت به سمت تعالی سازمانی است. اقدامات، برنامه ها و تکنیک های بهبود فرآیند، از همان روزهای ابتدایی اجرا، اثرات مثبت فوق العاده و بارزی بر عملکرد و نتایج فرآیند ها از خود نشان می دهند، ولی در مراحل بعدی و طی مدت کوتاهی به علت عدم پایداری یا به اصطلاح برگشت فرآیند های بهبود یافته، دوباره افت می کنند [۱].

بدون در نظر گرفتن هشدار های تحت عنوان "محدودیت های رشد" بشریت به دنبال راه مخرب مصرف اضافی منابع به عنوان مثال، انتشار دی اکسید کربن در اتمسفر، به عبارت دیگر، این انتشار هم اکنون تهدیدی برای زندگی است [2]. به عبارت دیگر، شرایط زندگی بر روی کره زمین در حال نابودی است. مردم در تعدادی از مناطق در تلاش اند وضعیت زندگی خودشان را بهبود بخشند، در نتیجه افزایش اثرات محیط زیست در اوایل صنعتی شدن کشورها موفق شدند اثرات را به طور قابل توجهی کاهش دهند [3].

^۱ استادیار حسابداری، دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد

^۳ Sustainability-product service system

^۴ dematerialization